

פ ר ט י כ ל מס.ג/52

מישיבת ועדת הכנסת שהתקיימה ביום
שלישי, כ"ט בסיון תשי"א (3.7.51)
בשעה 8.30.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת.

נ ר כ ח ו:

חברי הועדה:

- י. הררי - היו"ר
- מ. ארגוב
- פ. אילנית
- ה. ברגר
- ד. בר-רב-האי,
- מ. בן-עמי
- י. ברץ
- י. בדר
- מ. וילנר
- צ. יהודה
- י. כסה
- ע. מיסון
- ס. נורוק
- א. רזיאל-נאור
- י. סרלין
- א. ציזלינג
- י. קליבנוב
- י. בר-יהודה
- א. מזור

מוזמנים:

- ח. צדוק - המשנה ליצחק המשפטי
- פרופ. שקי - מטעם משרד המשפטים
- ס. רוזטי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

ח ס ר ו:

- א. ג'רג'ורה
- מ. יערי
- ח. מגורי-כהן
- א. תבורי
- ז. גלוסקא (בזכות דעה מיעצת)
- נ. ילין-סמור (בזכות דעה מיעצת)

סדר-היום:

- א. הפסקת ישיבות הכנסת.
- ב. חוק המלוות (מוסדות כספיים) תשי"א - 1951. בקשת ועדת הכספים.
- ג. מתן אות היכר וזכרון לחברי הכנסת הראשונה.
- ד. הענקת זכויות אורח לקרבנות השואה.

היו"ר י. הררי:

עלינו להסבין תחילה את הפסקת ישיבות הכנסת לזמן מסוים. התקיימה התיעצות של כמה סיעות לפי יזמתו של יושב-ראש הכנסת, זו היתה התיעצות בלתי רשמית. סוכם, שישנה אהדה מאותן הסיעות שהשתתפו בהתיעצות, כי בגלל התקרב מועד הבחירות תהיה הפסקה של ישיבות הכנסת. ההצעה מוסיפה ואומרת שאפשר לכנס את הכנסת בתקופת הפסקת ישיבותיה אחד מארבעת הגורמים הבאים: הממשלה, הנשיאות, ועדת הכנסת וחתימה של 20 חברי כנסת שיהיו לפחות משתי סיעות. אחד מכל ארבעת הגורמים האלה יכולים לכנס את הכנסת. אני מביא דבר זה לאישור ועדת הכנסת.

י. שפריצק - יו"ר הכנסת:

בנשיאות, כבר קבענו את התאריך לישיבת הכנסת אחרי תקופת הפסקתה - 6.8.51, על

מנת שמסכם את העבודה.

מ. וילנר:

אני רוצה לערער על אמסקנות שא התיעצות הטיעות. אין כל הצדקה להפסקת הדיונים של הכנסת השבוע מסיבות רבות. ישנם חוקים שהוכנו כבר לקריאה שניה, כגון: חוק האזרחות, ואין זה מן ההגיון להשאיר לכנסת השניה חוק לאחר שהובא כבר לכנסת הראשונה, והיא עבדה עליו והכינה אותו.

הנסיון הוכיח שהכנסת מסוגלת גם ערב הבחירות לעבוד ולקבל חוקים לקריאה ראשונה וקריאה שניה, באופן ענייני פחות או יותר.

נוסף לכך, דבר זה עלול להוריד את כבודה של הכנסת בציבור, כי אם יוחלט רשמית להביא לדיון עניינים חשובים של המדינה, ולהכריע בהם, הרי חברי הכנסת מחליטים, כי מוטב להם לעשות בתעמולת הבחירות בחודש זה. אינני חושב שדבר זה מוסיף כבוד לכנסת, כי למעשה זהו הפירוש הנכון להחלטה זו.

כן, ישנן הצעות רבות לסדר-היום, אחדות מהן בעלות חשיבות מדינית יוצאת מן הכלל כגון: חוזה הידידות של ססחר וספנות עם ארצות-הברית. לדעתי, לא ייתכן כי בעיה זו, לאחר שהוגשה לכנסת מזה שבועות אחדים, לא תובא לדיון לכנסת הראשונה, ובינתיים העניין יחלט בממשלה ללא כל דיון בכנסת.

יש לנו חשש כבר מאוד שאם לא תתקיים הכנסת עד מועד הבחירות, דבר זה ישמש סיוע נגד טוהר הבחירות. כל זמן שהכנסת ומוסדותיה פעילים יש אפשרות להביא את הדברים לידיעת הכנסת כמו מקרים של התערבות המנגנון הממשלתי, המושלים הצבאיים במערכת הבחירות. וכן מקרים של פעולה בלתי סדירה של משרד הפנים בקשר עם הבחירות. פרוצדור שנפסקות ישיבות הכנסת הרי לכל הגורמים האלה כמו: הממשלה, המשרדים השונים, הממשל הצבאי, האפוסטרופוס ולשכות העבודה מקבלים יד חופשית, מאחר שהדבר לא יובע בפני העם, כלומר לפני הכנסת. כמו שקרה הדבר בעכו, לפחות ביום הבחירות ניתנה האפשרות לבחור.

כל הנימוקים האלה, לדעתנו, שקולים ועולים על הנוחיות המפלגתית של חברי הכנסת השונים שחושבים לנכון, כי עתה העת לעשות בתעמולת הבחירות. אינני מזלזל בכך, אולם אין לעשות זאת על חשבון ביטול גמור של ישיבות הכנסת. הכנסת יכולה לשבת במקום שלשה ימים בשבוע, שני ימים בשבוע, וביתר הימים יעסקו חברי הכנסת בתעמולת הבחירות. אינני רואה כל הצדקה להפסקה טוטאלית זו, להיפך, דבר זה עלול לגרום נזק לעצם מערכת הבחירות. הצדקה שהובאו כאן, שבאפשרותם לכנס את הכנסת כמו הנשיאות או 20 צדדים משתי סיעות יכולים לכנס את הכנסת, לדעתנו, אפשרות זו היא בלתי מספיקה. אני אומר זאת בגלוי, משום שמפלגתנו חוששת מאוד שאם יאחזו השלטונות השונים באמצעים חסורים, כשם שקרה הדבר בבחירות לעיריות, הרי אנו חוששים לכל מיני מעשי פרובוקציה שונים בזמן הבחירות.

ס. וילנר:

לטיעתנו, לצערי, אין כרגע 20 צירים בכנסת, ואינני בטוח שהיא תוכל להשיג את 20 הצירים כדי לכנס את הכנסת. מתוך הנסיון של הבחירות הקודמות, ומתוך האינפורמציה של המפלגה שלנו, מתוך הנסיון של האספות הקודמות לבחירות, ובעיקר בקרב העולים החדשים, אנו חוששים מאוד שהשלטונות מכינים אמצעי לחץ נוספים בגד המפלגה שלנו ובגד סיעות אחרות.

הצעתי היא, שהכנסת תמשיך בעבודתה, לכל היותר אפשר לצמצם את ישיבות הכנסת לשני ימים בשבוע.

י. סרלין:

הצעתי לסדר, שלא לנהל עתה וויכוח, מאחר שכל הסיעות כבר חשבו על דבר זה, אלא

רק נצביע עתה.

י. בר-יהודה:

נדמה לי, כי במסקנות ההתייעצות פסח יושב-ראש הועדה על פרט מסוים, כי אנו גם אמרנו שועדת הכנסת ביום ב' ואם לא תוכל ביום ב' הרי תעשה זאת ביום ג', היא תקבע את סדר-היום של השבוע. כמו כן אני אומר, בנסיחון, שההצעה אמרה שיוצאו עתה לכנסת רק הקריאות השניות פרט אם הבאת קריאה ראשונה לכנסת תבוא אחרי החלטת ועדת הכנסת, מאחר שיכולים להיות דברים דחופים שאף הם יכולים לבוא לקריאה ראשונה.

הי"ר י. הררי:

אני לא מסכים אתך, מפני שאשכיר לך שדובר שם על כך שהנשיאות תקבע ותמליץ איזה סדר-יום לקבוע. עד עכשיו, לא ועדת הכנסת היתה קובעת את סדר-היום הכנסת - ייתן שהיתה זו שיטה רעה מאוד, שהממשלה קובעת ומביאה לפני הנשיאות את סדר-היום - אבל זו היתה השיטה ואף פעם לא קרה שועדת הכנסת קבעה את סדר-היום של הכנסת. רק בזמן שמדברים על הפסקה למספר שעות, לפי עניות דעתי, אין סיבה שועדת הכנסת תקבע את סדר-היום. הנשיאות יכולה לבוא לוועדת הכנסת ולהתייעץ איתה.

נכון, שאמרת שאתה מציע שיחליטו לקיים רק

קריאות שניות.

מה שבאמת הוחלט כתנאי ולא יעבור, אלה הם ארבעת האופנים של כינוס הכנסת. אני מציע לחלק בין שני הדברים ולקבוע תחילה אם מקבלים את ענין הפסקת הישיבות אם אפשרות של כינוס הכנסת בכל אחד מארבעת האופנים. אם זה יתקבל - נוכל להחליט כיצד אנו יושבים עד הפסקת הכנסת.

פ. אילנית:

ברצוני להעיר, שישנם עניינים שעליהם החליטה הכנסת לדון בכנסת הראשונה, ולא הנשיאות ולא הממשלה. למשל, חוקי החירום. בענין זה נתקבלה החלטה, פה-אחד בוועדת הכנסת שהדבר יובא לדיון עוד בקריאה ראשונה. דבר זה אינו יכול לעבור לנשיאות הממשלה. כך גם ועדת החקירה הפרלמנטרית שנתמנתה על-ידי הפסקת והיא צריכה להביא את מסקנותיה לפני הכנסת.

הי"ר ע. הררי:

ברגע שועדת החקירה תסיים את עבודתה, תכונס הכנסת באחת מארבע הדרכים.

פ. אילנית:

לדעתי, יש לקבוע את המועד לכינוס הכנסת, לשם דיון בעניינים אלה, שצריכים להיות

נידונים עוד בכנסת הראשונה.

היו"ר י. הררי:

איננו יכולים לקבוע את המועדים מבלי שועדת החקירה או ועדת החוקה יודיעו מתי הן תסיימנה את עבודתן. אני מודיע לכם, בתור יושב-ראש ועדת הכנסת, שברגע שיודיעו שסיימו את עבודתם, תכנס הנשיאות את הכנסת, ואם לא כן, מכנס אני את ועדת הכנסת ונחליט מה לעשות.

פ. אילנית:

אני מציעה שועדת הכנסת תחליט לכנס את הכנסת כאשר חוק הגנת המדינה ומסקנות ועדת החקירה יהיו מוכנים.

היו"ר י. הררי:

יש לפנינו שלש הצעות:

- א. הצעת חבר הכנסת וילנר להמשיך כמו עד עכשיו.
- ב. ההצעה להפסיק ולכנס את הכנסת באחת מארבע הדרכים.
- ג. הצעת חברת הכנסת אילנית.

מחמאם.

הצבעה

- בעד הפסקת עבודת הכנסת, בהתאם לכללים שנקבעו - 8
בעד המשכת עבודת הכנסת - 1

הוחלט להפסיק את עבודת הכנסת

עלינו להחליט עתה אם אנו קובעים תאריכים לכינוס הכנסת, לדיון בענין ג' למי, ענין חוק הגנת המדינה

היו"ר י. הררי:

וחוק שוויון האשה.

אינני מבין מדוע יש לקבוע תאריכים מחייבים.

י. שפרנצק:

היו"ר י. הררי:

אני מסער שברגע שועדת החקירה תסיים את עבודתה היא תודיע על כך לנשיאות, והנשיאות תכנס ישיבת כנסת. במקרה שהנשיאות לא תעשה כן - אני אקרא מיד לישיבת ועדת הכנסת. הודעתי כך גם ליושבת-ראש ועדת החקירה הפרלמנטרית, חברת הכנסת ח. למדן.

א. ציזולינג:

כל הכבוד ליושבת-ראש ועדת החקירה הפרלמנטרית ולועדה כולה, אך את המועד לכינוס הכנסת, לא מפיה אנו מקבלים. הכנסת קבעה לוועדה הפרלמנטרית זמן אשר מחייב את הועדה. לא ייתכן שהועדה תמסוך את הדבר. היא חייבת לסיים את עבודתה ולמסור את הדין-וחשבון במועד שנקבע לה.

י. בר-יהודה:

אני מנסח את הצעתי כדלקמן:

- א. הכנסת תתאסף ליום אחד בתאריך שהכנסת קבעה לגמר הדין-וחשבון של ועדת החקירה הפרלמנטרית.
- ב. אם לא תהיה ישיבה מוקדמת ודיון מוקדם על כך, שהנשיאות מעמידה כשני סעיפים ראשונים של סדר-היום ב-6 לאוגוסט, את חוק הגנת המדינה וחוק שוויון האשה.

פ. אילנית:

הצעתי משותפת להצעת חבר הכנסת בר-יהודה.

ה. ברגר:
כחבר ועדת החקירה הפרלמנטרית אני מציע להזמין את
יו"ר הועדה, ח. למדן, ולשמוע מה בפיה.

היו"ר י. הררי:
חברת הכנסת ח. למדן דברה אתי וביקשה לכנס את הכנסת
ברגע שועדת החקירה תסיים את עבודתה. וכבר מסרתי לכם
שהודעתי לה, כי במקרה והנשיאות לא תכנס את הכנסת - אכנס אני את ועדת הכנסת.
יש לפנינו שתי הצעות: האחת - שאין קובעים תאריך,
אלא סכנסיים את הכנסת באחד מששת מארבעה האופנים שנקבעו; והשניה - לכנס את
הכנסת בתאריך שנקבע מראש לסיום עבודת ועדת החקירה.

ה צ ב ע ה

- בעד אי-קביעת תאריך קבוע לכינוס
הכנסת - בתנאי שבמקרה והנשיאות
לא תכנס את הכנסת עם סיום עבודת
ועדת החקירה, תתכנס ועדת הכנסת - 12
- בעד כנוס הכנסת אוטומטית בגמחהמועד
של ועדת החקירה הפרלמנטרית - 5

ה ו ח ל ט

שלא לקבוע תאריך לכינוס הכנסת
בזמן הפסקת ישיבותיה.

היו"ר י. הררי:
אני מודיע לחברים, שבמקרה שנצטרך לזמן את ועדת
הכנסת ייעשה הדבר תוך זמן קצר מאד ועל-ידי מתן
הודעה קצרה בעתונות או ברדיו.

חבר הכנסת בר-יהודה מציע שב-6 לאוגוסט יועמדו
לדיון, כסעיפים ראשונים, חוק הגנת המדינה ומסקנות ועדת החקירה הפרלמנטרית.

ד. בר-רב-האי:
אני מתנגד לכך.

ה צ ב ע ה

- בעד הצעת י. בר-יהודה - 8
נגד - 9

ה הצעה לא נתמבלה.

ה ו ח ל ט

להפסיק את ישיבות הכנסת. בזמן הפסקת
ישיבות הכנסת. אחד הגורמים הבאים רשאי
לדרוש את כנוסה של הכנסת:

1. הממשלה;
2. הנשיאות;
3. ועדת הכנסת;
4. 20 חברי כנסת שהנם לפחות
שתי סיעות.

2. חוק המלוות (מוסדות כספיים) תשי"א - 1951 בקשת ועדת הכספיים.

הי"ר י. הררי:
ועדת הכספיים מבקשת מאתנו לוותר על הצורך בהנחת חוק זה 24 שעות לפני הקריאה השניה על שולחן הכנסת. המדובר הוא במלווה עד 5 מיליון לירות.

ח. צדוק:
החוק הונח על שולחן הכנסת ביום רביעי שעבר, ואתמול נתקיימה הקריאה הראשונה.

ה ר ח ל ט

להענות לבקשת ועדת הכספיים ולוותר על הצורך בהנחת חוק המלוות (מוסדות כספיים) תשי"א - 1951 - 24 שעות לפני הקריאה השניה על שולחן הכנסת.

3. גורל החוקים שטרם נסתיים הדיון בהם בכנסת הראשונה ואופן העברתם לכנסת השניה.

הי"ר י. הררי:
ועדת החוקה נתקבלה בבעיה, באיזה אופן תמשיך הכנסת השניה בדיונים באותם הדברים שהכנסת הראשונה עברה בהם שלבים מסוימים, אך טרם סיימה אותם. מכיון שועדת החוקה החליטה שענין זה הוא ענין של נוהג ולא של חקיקה נתבקשה ועדת הכנסת לדון בשאלה זו.

הבעיה היא זו: אין כל ספק שהכנסת השניה ריבונית ויכולה להחליט כפי שהיא רוצה בנוגע לסדרים שלה, אך רצוי ומוטב שהכנסת השניה לא תתקל בראשית דרכה בסכך פרוצדורלי, שלא תדע כיצד לצאת ממנו וכיצד להמשיך לעבודתה.

ההצעה היא זו: בדרך כלל, יכולה הכנסת השניה להמשיך בכל מה שהחלה לטפל הכנסת הראשונה, באותה נקודה שהפסיקה הכנסת הראשונה. הכנסת או הממשלה, רשאיות, בכל ענין, שובר שהתחילו בו כבר ועבר קריאה ראשונה, ימשיכו בו באותה נקודה, או שיתחילו בו מחדש. אם לא תבוא הצעה להתחיל מחדש - ימשיכו מהמקום בו הופסק הטיפול בענין.

י. סרליו:
נניח שהצעה זו מתקבלת על הדעת, איך נבטיח את הדבר מבחינה חוקית?

הי"ר י. הררי:
היות ובשום מקום לא נאמר שיש קריאה ראשונה, סלכד בתקנון המוסכם של ועדת הכנסת - יכלל הדבר באותם התקדימים. בחוק המעבר, בסעיף 6 נאמר שהכנסת השניה תמשיך לפי הנוהג והתקדימים של הכנסת הראשונה. על-ידי כך אנו למעשה, סוללים דרך לכנסת השניה להמשיך באותו השלב, שהכנסת הראשונה הפסיקה בו, ויחד עם זה יש לה תמיש האפשרות לשנות זאת בכל זמן שתמצא בכך.

מ. בן-עמי:
אני מתנגד לדבר זה. לפי דברי היושב-ראש, הכנסת השניה ריבונית בממשלה והממשלה יכולה לסלק מעל שולחן הכנסת גם כל חוק שעבר כבר קריאה ראשונה ואפילו חלק מקריאה שניה, וכל חבר יכול לדרוש לקיים דיון בכנסת. אם כך, אינני מבין לשם מה יש לקבל עתה החלטה פרוצדורלית, שתכריח את הכנסת השניה או הממשלה החדשה להפגין את אי-שביעת רצונה מעבודת הכנסת הראשונה או הממשלה הקודמת, על ידי זה שתיקח בחזרה את החוק או תדרוש דיון מחדש?

ס. בן-עמי:

עלינו גם לזכור שישנם חוקים שעברו כבר קריאה ראשונה, וגם את הקריאה בועדה, וחברים שלא יהיו בכנסת השניה, רשמו לעצמם הסתייגויות - מי יגן על הסתייגויות אלו?

ד. לבר-רב-האי:

אני מתנגד לדבר זה משני טעמים: ראשית, סנקודה עקרונית ושנית - מפני שאינני רואה תועלת מעשית בהוראה זו. ישנו כלל ידוע שפרלמנט אחד אינו יכול לחייב את הפרלמנט השני. ב"דייסי" נאמר הדבר באותיות גדולות במפורש.

אם בין-כך ובין-כך הכנסת היא ריבונית והממשלה רשאית לקחת חוקים חזרה וכל חבר כנסת רשאי לדרוש דיון - מה ערך להוראה זו? ניתן לכנסת השניה להמשיך בחיפוש הדרך לפי התלם שנחרש על-ידי הכנסת הראשונה.

ש. כץ:

אם כי אינני מסכים להצעתו של חבר הכנסת בר-רב-האי, אינני רואה כל דרך שאפשר יהיה לדון בה על ענין זה. באופן תאורטי יכולה הכנסת השניה להיות בסאה אחוז אחרת מהכנסת הראשונה, ואפילו חבר אחד יכול לטעון שלא היתה לא אפשרות לעבור על החומר, ולדרוש דיון מחדש.

י. בר-יהודה:

אני הייתי קודם בעד זה שהצעה זו תתקבל כתוספת לחוק המעבר, אך חושבני שאם הדבר יוכנס לחוק המעבר הוא יקבל כמעט תוקף קונסטיטוציוני. אינני יודע מה כתוב ב"דייסי", אך אני יודע שאנו מדברים תמיד על מקוריות וכאשר יש מקום למקוריות שוכחים אותה. אנו איננו פרלמנט שיושב כבר סאות בשנים ושכל עבודתו היא עבודת תחיקה שוטפת. אנו פרלמנט צעיר וכל התחיקה שלנו היא חדשה.

לא הייתי מקבל דבר זה בצורת חוק קונסטיטוציוני או בצורה סחייבת את הכנסת השניה. אמנם אך אמנם אני תומך בהחלט בקבלת הוראה זו בתור תקדים בין יתר התקדימים. אנו נותנים, על-ידי-כך, אפשרות לכנסת השניה, לחסוך לפחות שלושה חודשי עבודה.

פ. אילנית:

אני מסכימה לדברי חבר הכנסת בר-רב-האי. לדעתי אין כל אפשרות לחוקק חוק או לקבוע תקדים, ואינני חושבת שהכנסת השניה תפסיד על-ידי כך 3 חדשים. שנית, יש לנו נוהג, במקרה שיש צורך, לוותר על פרוצדורה - כפי שעשינו היום בקשר לחוק המלצות (מוסדות כספיים). הכנסת השניה תוכל להשתמש בנוהג הזה שלנו, אם תמצא לנכון לעשות זאת. לפיכך, אני מציעה להשאיר את העתיד לעתיד.

ט. וילנר:

אני מציע לא להחליט שום דבר. לדעתי יש להוריד את הענין מסדר-היום.

היור' י. הררי:

ראשית, לדעתי אין לקבל את נימוקיו של חבר הכנסת בר-רב-האי שלפי "דייסי" אין כנסת אחת יכולה לחייב את הכנסת השניה. את הנימוק הזה צריך היה להשמיע לפני שנתקבל סעיף 6 של חוק המעבר. ויותר מזה: אם מדברים בצורה זו, אין אנו רשאים אפילו לקבוע בחוק הפחירות שהכנסת השניה נבחרת. הפרלמנט יכול להעביר ענינים לפרלמנט שני והפרלמנט השני יכול תמיד לשנותם. כל הבעיה היא בעיה של נוחיות לכנסת השניה.

אני בעד הצעה זו, ואינני מתעלם מדבריו של חבר הכנסת בן-עמי, שיכול להיות מצב שחברא שרשמו הסתייגויות לחוק מסוים בכנסת הראשונה לא יימצאו בכנסת השניה ולא יהיה מי שצגן על הסתייגויותיהם. וכאן אני שואל: מה עושה הכנסת הראשונה, במקרה שהסתייג איננו? מצביעים בלי הסתייג ויושב-הראש מסביר את ההסתייגות.

הי"ר י. הררי:

הבעיה היא פשוטה מאד: האם אנו רוצים להקל על הכנסת השניה, או לא? הבעיה אינה אם אנו יכולים בכלל להחליט. לדעתי, אין כל ספק שאנו יכולים להחליט. לי נדמה שאנחנו נעזור לכנסת השניה אם נראה לה דרך סלולה, שתוכל לשנותה בכל עת שתרצה בכך. אם ועדת הכנסת תחליט לא לכלול הוראה כזו, היא יכולה לעשות זאת, אך משום שאין היא רשאית להחליט בשאלה כזו.

אני מציע לעבור לסדר-היום.

י. טרלין:

ה צ ב ע ה

- בעד ההצעה שאין מחליטים - 12
- בעד ההצעה שמחליטים - 5

ה ר ו ח ל ט

לא לקבל כל החלטה בענין המשך הדיון בחוקים וענינים שהכנסת הראשונה החלה לטפל בהם.

3. מתן אות היכר וזכרון לחברי הכנסת הראשונה:

הי"ר י. הררי:

בזמן הדיון בחוק החסינות הציע חבר הכנסת רפפורט שחברי הכנסת הראשונה יקבלו איזה סמל או אות זכרון שיוכלו

לעמוד על דש בגדם.

א. סזור:

לדעתי, צריכה הצעה כזו לבוא מצדם של חברי הכנסת השניה, ולא אנו בעצמנו צריכים להעניק לעצמנו אות הצטיינות.

א. ציזלינג:

אני מתנגד לזה. כבודם של חברי הכנסת בתפקידים שאחזיקו תמיד שמור להם, אם הם שמרו על כבוד עצמם. עלי לומר, שעכשו היה מעשה בסמלים, שלפי דעתי גרם לשפיכות דמים, עלבונות ואי-צדק, אם כי הסמלים האלה ניתנו לרבות. למשל, בקשר עם סלחמת השחרור, אני יכול לספר לכם מי קיבל ומי לא קיבל סמלים. מדוע יקבלו את הסמל חברי הכנסת הראשונה ולא חברי מועצת המדינה הזמנית? מדוע לאנשי מועצת המדינה הזמנית ולא לאנשי הועד הלאומי?

אנחנו קבלנו החלטה לסמן את מקומות הישיבה של המוסדות האלה ולרשום את שמותיהם במקומות אלה - עד היום לא שמו את הסמל במקומות אלה. במקום שנתקיים הועד הפועל הציוני - אין סימן; במקום שנתקיים ישיבות הועד הלאומי - אין סימן; במוזיאון - אין סימן - ולאנשי הכנסת הראשונה ינתן סמל.

כאשר אני רואה את הדשים האלה אצל אנשים, יש לי הרגשה לא טובה ואני מצטער מאד על מה שעשתה הממשלה, שראתה לעצמה זכות להכניס את הצורה הזאת בחלוקת מהות ההצטיינות האלה, ויותר ממה שהעלתה את כבודם של האנשים, השפילה את כבודם של האחרים. אל נעשה זאת לגבי עצמנו.

י. ברז:

מכיון שאני רואה שאפשר לסכן את השאלה הזו בכל מיני דברים - אני מציע להוריד את הענין מסדר-היום.

ט. ארגוב:
אני מסכים לדברי חבר הכנסת ציזלינג, שיש לקיים את ההחלטה ולסמן את המקומות בהם ישבו המוסדות האלה. דברים אלה יהיו דברים הסטוריים כעבור 20-30 שנה ואודה על האמת כי בשעה שאני קורא את הפרטיכלים של מועצת המדינה הזמנית, אני מוצא בהם עתה ענין כמסמך הסטורי. הוא הדין בפרטיכלים של הקונגרס הראשון. אין הדברים האלה מעניינים מבחינת התוכן, אלא מבחינת ערכם הסטורי.

אני יודע, שבקונגרסים הציונים קבלו כלם סמל שלבשו על דש בגדם וסמל זה משמש לאנשים כמסכרת נאה. בשוחני, שחברי הכנסת הראשונה לא יענדו את הסמל הזה יום-ולילה, אך תהיה זו מזכרת נאה בשבילם. ייתכן, שיש גם לשקול את השאלה של סמן סמל לחברי הועד הלאומי הקודם ומועצת המדינה הזמנית, אבל אין הדבר מפריע לענין זה. זוהי שאלה של טעם, וחושבני שזוהי הצעה טובה.

י. בר-יהודה:
ראשית, לא ידעתי שהדברים שספר עליהם חבר הכנסת ציזלינג נתקבלו בוועדה ושיש לקיים החלטה אלה.

בנוגע לסמלים - סתוך הנחה מוקדמת שאיש לא יהיה מחויב לענוד אותם, אין לי שום דבר נגד זה. והיות וזוהי כנסת ראשונה, אני יכול לראות בזה דבר שאינו לא יפה אלא להיפך. הרעיון הזה לא עלה בדעתנו קודם, אבל מכיון שהוצעה הצעה כזו - אינני רואה מדוע יש להתווכח עליה.

היו"ר י. הררי:
אני מעמיד להצבעה את השאלה אם אנו קובעים סמל לאות זכרון והיכר לחברי הכנסת הראשונה.

ה צ ב ע ה

בעד סמן סמל ואות היכר - 13
נגד - 3

נתקבלה ההצעה לקבוע סמל.

א. ציזלינג:
אני מציע להרחיב את ההחלטה על אשי מועצת המדינה הזמנית, כי הם עצמם אינם יכולים להתכנס ולהחליט דבר זה. כשם שהכנסת הראשונה מחליטה לסמן את מקומות הישיבה של מועצת המדינה הזמנית, כן היא יכולה להחליט על הענקת סמל לחברי המועצה.

י. כסה:
אני מציע לקבל הצעה זו.

פ. אילנית:
אני רוצה להזכיר לחבר הכנסת ציזלינג, בהנדלת אלף הבודלות, שכאשר דובר על אות זכרון לקרבנות השואה, אמרו: אם קרבנות השואה, מדוע זה לא גם קרבנות הצאטאות? תמיד, כאשר מתחילים לערבב ענין לענין אין לדבר סוף ועצם ההצעה המקורית אינה מתקבלת. שני המוסדות, מועצת המדינה הזמנית והכנסת הראשונה, היו מוסדות שיש להם קשר עם מעמד המדינה שיש לנו עשיו, ושני המוסדות האלה סיימו את תפקידם. לכן, אני מציעה להצטמצם במתן סמל רק לשני המוסדות האלה.

י. בר-יהודה:
אינני מסכים להצעת חבר הכנסת ציזלינג ולהצעת חברת הכנסת אילנית. אינני רואה בסמן כזה אות הצטיינות. מדובר כאן על דבר צנוע ביותר, אות זכרון לחברים של מוסד זה ואינני רואה מדוע להרחיב את הענין.

היו"ר י. הררי:
עלינו להחליט מי יבצע את ההחלטה שקבלנו.
כפי שאני מבין ישנה הסכמה כללית שועדת המשנה
לעניני הבית תטפל בענין זה. עתה עלינו להחליט אם אנו מרחיבים את
החלטתנו על יתר המושדות.

ה צ ב ע ה

בעד צמצום ההחלטה רק לגבי
הכנסת הראשונה - 11
בעד הרחבה - 3

ה ד ח ל ט

להעניק לחברי הכנסת הראשונה
אות היכרוזכרון, ועדת המשנה
לסדרי הבית תטפל בענין זה.

היו"ר י. הררי:
אני מזכיר שיש לקיים את החלטת הועדה לסמן
את המקומות בהם ישבו המוסדות שהוזכרו לעיל.

א. רוזטי:
השלטים כבר הוזמנו.

א. ציזלניג:
אני מבקש לדון על סדר-היוק של ישיבות הכנסת
היום ומחר.

ד. ט-רב-האי:
הממשלה קובעת את סדר-היוק של הכנסת.

י. בר-יהודה:
אני מזכיר ליושב-ראש, שהצעתו של חבר הכנסת
ציזלניג עמדה להצבעה ונפלה.

ד. בר-רב-האי:
מכיון שקיים חשש שמא תהיה זאת ישיבתה האחרונה
של ועדת הכנסת, אני רואה לי לחובה נעימה
להביע ליושב-ראש ועדת הכנסת, לחברנו הררי, - וחושבני שאני מדבר לא רק
בשם סיעתנו אלא בשם כל הסיעות המיוצגות בוועדת הכנסת - את הקרתנו על האופן
שניהל את עבודת ועדת הכנסת במשך שלש שנים ואנו מאחלים לו לצלחה גם
בפעולתו הבאה.

י. בר-יהודה:
אני חושב שכלנו מצטרפים לתוכן דבריו של חבר
הכנסת ט-רב-האי, אבל אני רואה לי לחובה
להדגיש כי דברים אלה נאמרו תוך אחת מישיבות הועדה ואין זה סיוע עבודתנו.

ד. בר-רב-האי:
אני הבעתי רק את החשש שמא תהיה זו ישיבה אחרונה.

היו"ר י. הררי: מתוך הנחה שתהיינה עוד ישיבות - אני אסיר תודה למלים היפות, ובעיקר הנני מודה לכל חברי הועדה, שבלעדם לא יכולה הייתה ועדת הכנסת לעשות את אשר עשתה.

חבר הכנסת נורוק ימסור לנו דין-וחשכון קצר על פעולות ועדת המשנה להקניית חוק האזרחות לקרבנות השואה.

ס. נורוק: ביום החמישי שעבר קיימה ועדת המשנה ישיבה והחליטה שתהא ועדה חאידה יחד עם ועדת הממשלה. הוטל עלי לבוא בדברים עם ראש הממשלה - עשיתי זאת והבאתי בפניו את הצעתנו, והוא הסכים לה.

א. ציזלינג: אני מבקש להזכיר, שרצוננו הוא שענין זה יובא לכנסת הזאת, מסיום עבודתה, בשם ועדת הכנסת.

הישיבה ננעלה בשעה 10.30